

állami kialakításáról döntsön. Mi hisszük, hogy kivánságunk teljesítése nagyban hozzá fog járulni Európa békéjének helyreállításához, annál is inkább, mert gazdasági szükségnek felel meg.

— A szaná'ási kísérletek egytől-egyig vagy eredménytelenek voltak, vagy csak átmeneti időre bizonyultak áldásosnak. Mind erősebb a kivánság a nagy gazdasági terület iránt, amely biztosítja lakóinak létét.

— A mai tüntetés — folytatta Loebe — nem a kormányoktól indult ki. Én is, mint a német birodalmi gyűlés elnöke, ebben a pillanatban nem valamely kormány szócsövéként szerepelek, — hiszen egyébként is ellenzéki párthoz tartozom. Mi a csatlakozásban nem látjuk a béke megbontását. Marseillen a munkások a békére irányuló akarataikat hirdették. Holnap Párisba megyek, hogy a német-francia megértés mellett szóljalak fel és hangoztassam, hogy ez a megértés az alapja az európai békének.

— Békebontásról tehát nem lehet szó.

A beszédet viharos éljenzéssel fogadják.

A gyűlést a városházán fogadás követte, amelyre számosan voltak hivatalosak. Schöber rendőrfőnök hivatali elfoglaltságával men'ette ki magát. Emmerling alpolgármester üdvözölte a megjelenteket és vitába szállt azzal a nemrégiben (Seipel részéről) kifejtett elmélettel, hogy az állam és a nemzet nem azonos fogalmak.

Páris, augusztus 31. Politikai körökben nagy igalommal és éles hangon tárgyalják az osztrák csatlakozási mozgalom megerősödését, különösen Loebe, a német birodalmi gyűlés elnökeinek bécsi feltűnő agitációját a csatlakozási mozgalom mellett. Loebe beszédének az a része, amelyben fogadkozik, hogy a mozgalom csak békés úton, a Népszövetség segítségével akar érvényesülni, itt kevés benyomást tesz és különben is azt vetik ellen, hogy a mozgalom erőszakolása presszió akar lenni a Népszövetségre.

Mig eddig hajlandóság mutatkozott arra, hogy a csatlakozási mozgalmat akadémiusnak, vagy előnyök kihercolására alkalmas osztrák eszköznek tekintsék, addig most ebben a tekintetben fordulat állott be és mindinkább az a vélemény kerekedik fölül, hogy a mozgalom komoly jellegű és Németország áll mögötte.

— A csatlakozási mozgalom — mondották egy beavatott hivatalban —, úgy látszik, mégsem egy előkelően taktikai manőver spanyolfala, hanem ezidőszert a legkomolyabb ostrom a békeszerződések rendszere ellen.

A külpolitika intézői mindkább állítják ezt és valószínű, hogy Ausztriát figyelmeztetni fogják a csatlakozási mozgalom ellátásának súlyos következményeire.

A kamara szűnetelése lehetetlenné teszi a

politikai pártok egységes állásfoglalását. Megállapítható, hogy a Párisban lévő politikai tényezők egymásnak tesznek szemrehányásokat.

A kormány részéről szemére vették a radikális tábor vezetőinek, hogy támogatják a pacifisztikus jellegű mozgalmakat és kongresszusokat, amelyek a békeszerződések revíziójára irányuló külföldi mozgalmakat mintegy bátorítják, az

Szép ünnepséggel zárták be a gyermekstrand szezont.

Kedves, megható ünnepség zajlott le vasárnap délután a szegedi munkások gyermekbarát egyesületének uszegedi gyermekpariföldjén: megtartották a szezonzáró ünnepélyt. Az életstílustól apróságok sirva búcsuzkodtak el a Tisza homokjától, hogy a négyhetes nyaralás után megkezdjék az iskolabajarást.

Tizenkét órákor volt a búcsuzbéd. A konyhává felszerelt deszkabódéból kellemes gulyásillat szűrődött ki. Szabó Ferencné, a gyermekstrand ügykezelő szakácsnője hatalmas üstben főzte a párolgó eledelt, amelynek illata közel száz eleven apróság fantáziáját csiklandozta.

Az idő szeszélyes volt. Az égen felhőoszlopok usztak és takarták el a napot, amelynek java melegét elfújta a keddi orkán. A kihűlt homokról a földön "társalgó"-ba menekültek a gyerekek. Ez a "társalgó" is olyan stilszerű deszkaház, padokkal, asztalokkal. Idemenekültek a strandoló gyerekek a nyáron, amikor valami hirtelen zivatar zavarta meg a lubickolás gyönyörűségeit. Most mindenki idehúzódtott és a deszkaalkolmány zsong a gyerekhad vidám zibongásától, mint valami méhkas.

Kedves látvány az eleven gyerekhad. Barnapiros, egészséges arcocskák sora kukucskál a gyalult asztalok mögött. Apró, félmeztelen gyereklestek hancuroznak a földön és bujócskáznak a sarkokban. De azért nagy és meghitt a fegyelem. A gondnoknők egyetlen intésére elhal a lármá és az égő gyerekszemek kíváncsi áhítattal figyelnek. Simogatásért simogatással, szeretetért szeretettel fizetnek és szent gyermekhálával. Ezt adják ráadásul.

— Kész az edél — kiáltja valaki. Az apróságok az asztalokhoz rohannak, föltelepednek a lócákra és türelmes éhséggel várják, amíg bádoglányérjaikra kerül a párolgó, vérpiros, kíváncsatos gulyás. Aztán néma csöndben, áhítatos élvezettel majszolják a meleg ételt, az arcok kipirulnak és az apró, gyerekszájak köré masszabolódik a gulyás biborleve.

Ebéd után játék. A bolondos nap hol előbujik a felhők mögött, hol eltűnik mögöttük és árnyékával visszakergeti a kiváncsok gyerekhadat. De ez is szórakozás. Minden csöppsegre gondos szemek vigyáznak, nem is történt az egész nyáron egyetlen baleset sem. Pedig nem kis munkát ad és nem kis felelősséget jelent

ellenzékiek pedig, különösen Poincaré és Millebrand hívei, azt vetik a kormány szemére, hogy Ausztria járszalagja halad, nem enged magát Ausztria támogatásában megzavarni, noha egy kis éleslőddel látnia kellene, hogy az utóbbi években így irányban tanúsított toleranciát tulajdonképpen Németország használja ki a maga érvényesülésére.

helven-nyo'cvan eleven gyerek szemmelartása. A munkások gyermekstrandjának átlagosan ennyi látogatója volt naponta.

A szezonzáró ünnepély délután három órákor kezdődött a munkásdalárda énekelével. Az apró munkásgyerekek és a szülők félkörben helyezkedtek el a homokon. A dalárda éneke után előlépett a sorból egy öklömmnyi emberke, Kazi Feri és valószínűs szónoklatban köszöntö meg a gyermekbarát egyesület nyaraltatási akcióját. A kis szónokot lelkesen megtapsolták és megtapsolták azokat a csöppsegeket is, akik verseket szavaltak az ünnepély kedvességének emelésére. Általános volt a meglepetés, amikor felállt a strandoló gyermekek saját, külön dalárdája és hibátlan betanulásban, karmesteri vezénylettel elénekelte a Zengjen a dal kezdőt alkalmi éneket.

Ezután a mesemondás következett. Kolácskovszky Lajos két szép mesét mondott áhítatos figyelem közepette.

Az ünnepélyt a munkásdalárda éneke zárta be

Több kosár almát osztottak ki ezután a gyermekek között egy névtelen adakozó jóvoltából és öt óra felé megkezdődött az érzékeny búcsuzkodás. Felejthetetlen látvány volt, amikor a kicsinyek sirva csókolóztak össze a védnökkel és egymással a jövő nyári viszonzásra.

Kilencven szegedi munkásgyerek négy hélig tartó boldog nyaraltatásáért elismerés illeti meg a Munkások Gyermekbarát Egyesületét, amelynek választmánya hihetetlen nehézségek leküzdése árán előteremtette a gyermeknyaraltatás költségeit. Több mint tizenkétfélmillió koronába került az akció. A költségek egy részét az egyesület saját vagyonából fedezte, másik részét pedig a társadalom adta össze. Szégyenkezve kell megállapítanunk, hogy az adományok hetven százaléka vidékről érkezett, Szeged város társadalmának mindössze harminc százalékkal segítette a homokhoz, a nyári napfényhez és a déli ebédhez a szegedi szegény emberek gyermekeit.

A gyermekbarát egyesület a nyaraltatási akciót természetesen jövőre is megismétli, ha lehet, még szélesebb keretek között. Abban reménykednek, hogy az idei akció szép sikere — négy hét alatt a strandoló gyerekek átlag két-három kilót híztak — jelentősebb támogatásra sarkallja a város társadalmát.

Ferusék.

Irta: Hegyi István.

Feruséknál megdőglött a tehén. (Azt mondják, szög feküdt a gyomrában.) Nagyon sajnálták az egyetlen jószágjukat Ferusék. Meg is siratták. Öreg Ferus, öreg Ferusné, meg a lánya. Négyen voltak ugyan a háznál, de a negyedik nem sirt. Az Eszti lány gyereke volt a negyedik: a pólyás.

Mire a Virágot elásták a kert sarkában a ház mögött, Eszti épp tisztába lett a helyzettel. Veheti a gyereket a nyakába és mehet! Ösmeri az apját, de az anyjától sincs mi jót várnia. Még megvan az a levél, mit az anyja akkor íratott, mikor a gyerekekkel volt várandós. „Bizonyosságunk vagyunk mindkét édes lányom, ha töhetőd, né gyűj haza.” Amikor pedig az apja külön is meglátogatta szolgálati helyén, élőszóval ezt hagyta neki: haza gyűhecc, de csak úgy gyűj, ha üres kézzel nem gyűsz.

Szegény Eszti félészakákat átsirdogált erre. Szeretett volna mentőírt találni a szíve sebére, de akármint csürte-csavarta, a vége az lett, hogy csak haza.

De nem ment üresen!

Volt egy kis takarékpénze, mert hogy a bérít félreakosgatta, gondolta, azzal tesz valamit. Első gondolata az volt, hogy az apjának vesz egy pár csizmát, az anyjának meg egy jó meleg téli nagykendőt. Később megváltoztatta a gondolatát. Ez akkor történt, amikor gyengélkedni kezdett és elment az orvoshoz. Az orvos azt jósolta neki, hogy nem lesz elég a teje, vett tejen kell tartani a kicsit. Mire Eszti úgy határozott, hogy tehenet vesz. Ha tehenet visz haza, valami jó fejőst, azért csak eltarthatják...

... Alig másfél hónapja, hogy hazahajtotta a Virág tehenet... és ez a tehén olyan egy isten-áldotta jószág volt, mely míg élt, megváltotta a

gyűlölködő pillanatoktól...

Az apja volt a szívtelenebb. Még föl se virradt a másnapra, ágyban feküdtek még, amikor elkezdte a sirdogáló kis pólyásra: Hogy fulladnál mög te kis béka!, amikor így bögysz, nem alhatik tüled az embőr.

Aztán mint délfele kukoricát kapálni ment a két öreg a rébe, azt mondták Esztinek, hogy ő is menjen. Kösse a gyereket a nyakba, úgy menjen.

... És Eszti, mert nem volt pártfogója más, csak a nagy lsten, bekötötte a gyereket a pólyába és egy kendőfelével a mellére szorította. A vállára pedig fölvette a kapát és úgy ment az öregek után. Estig dolgozott velük egy sorba. Másnap, harmadnap is így ment. Mig a gyöngye szoptatós leány-asszonyt le nem vette lábáról a sok munka.

Valamelyik reggel már nem birt fölkelni. Az anyja fölágyalta az ágyat, ő a kanapén kucorgott. Fázott, lelte a hideg. Az anyja odament hozzája és rávetette a dunyhát. Fölengedt szívvél kérdezte:

— Mi bánt Eszti? ...

A gyerek a bölcsőben elordította magát.

— Ez bánt... — mondta megszeppenve. De mindjárt meg is bánta, hogy a gyerekre vitte a szót.

— Minek szereztél ezt... — mondta az öregasszony és a lábával meglökdöste a bölcsőt.

Hogy harag nem volt a hangjába, Eszti ujra bátorzkodott:

— Nem tehetek róla...

Ez volt az első eset, hogy a gyerekről beszélgettek. Komolyan, szenv nélkül. Az öregasszony hangja engesztelődés volt, a leányé meg megnyugvás. A nagy vihart levezette a Virág. Az apja hangja is csak olyan volt már, ha olykor föllobbant, mint a megzavart hullám utolsó csobbanása a parton.

— Nagyon beteg vagy? — kérdezte az öregasszony.

— Nagyon... — suttogta Eszti.

— Mid fáj?

— Nem tudom.

— Csinájjak valamit? — kérdezte az öregasszony. Téja jó lősz, vagy tejet hozassak?

— Nem... tejet ne hozasson...

Az öregasszony téován állt a lány előtt:

— Micsinájjak?

— Híjja el a telepkisasszonyt...

Az öregasszony tudta, mire jó a telepkisasszony. Az majd elviteti a sivalkodó kis pólyást a lencbe. Majd ott nevelődik az Eszti gyereke. Akinek apja, pártolója nincs, másutt hol is lenne? ... Száz másét is nevelik ott anya nélkül. Arra nem is gondolt, hogy itthon is fölnevelődné! Amikor majd a nagy télbe magukra maradnak a két öreg, mert az Eszti szolgálni megy a városba, úgyis, hogy ráérnének elbabusgatni...

Nem volt elfogódva még akkor se, amikor elvitték. Hanem a lányát megsajnálta, amint riit.

— Ne ríj mán Eszti... lásd be, jobb ez így... legalább szabad vagy!

— Vége van az én szabadságomnak. Vége!

Beletemette az arcát a dunyhába és tovább sirt.

Öreg Ferusné eltűnődött a lánya betegágya előtt:

— Mért sir ez a lány?... A gyereket sirassa?...

Ki gyereke ez, hogy így sirassa?...

Összerezte erre a gondolatra. Eszibe jutott, hogy mikor a kis pólyás elkezdett o'ázni, olyankor mindig becsukta az uccaablakot. Ha idebent ríj is, odakint ne hallják. Ezért nem tudta föl-fogni a lánya fájdalmát. Ő is volt ugyan gyerekiért aggódó édesanya, mikor nagybeteg voltak, vagy a halál ragadta a karjából valamelyiket. De az más anyaság volt! Ha más is, a gyerekit